IX. KISHI ISBILERMENLIK (BIZNES)

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında JAÓ nıń **53,9 %** ti kishi biznes subyektleri úlesine tuwra keledi.

2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında **3578** jańa kishi kárxana hám mikrofirmalar (fermer hám diyqan xojalıqlarsız) shólkemlestirildi.

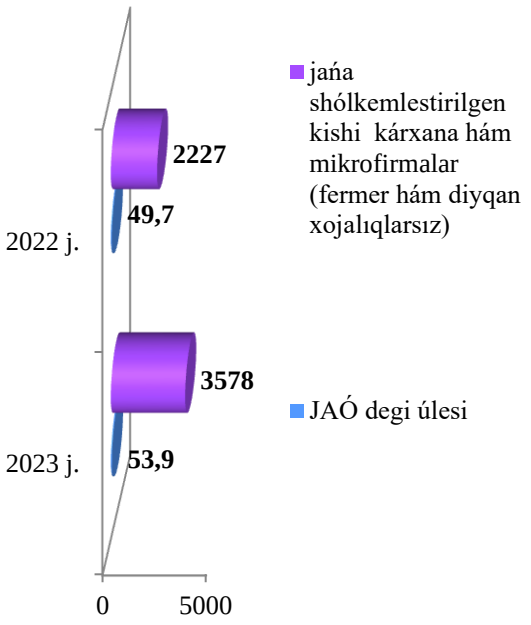

Eń kóp jańadan ashilǵan kishi kárxana hám mikrofirmalar: sawda tarawında 1086, sanaat tarawında 988, awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıǵında 507, jasaw hám awqatlanıwda 191 hámde qurılıs tarawında 141, tasıw hám saqlaw tarawlarında 105, quradı.

Karxanalar kesiminde sani

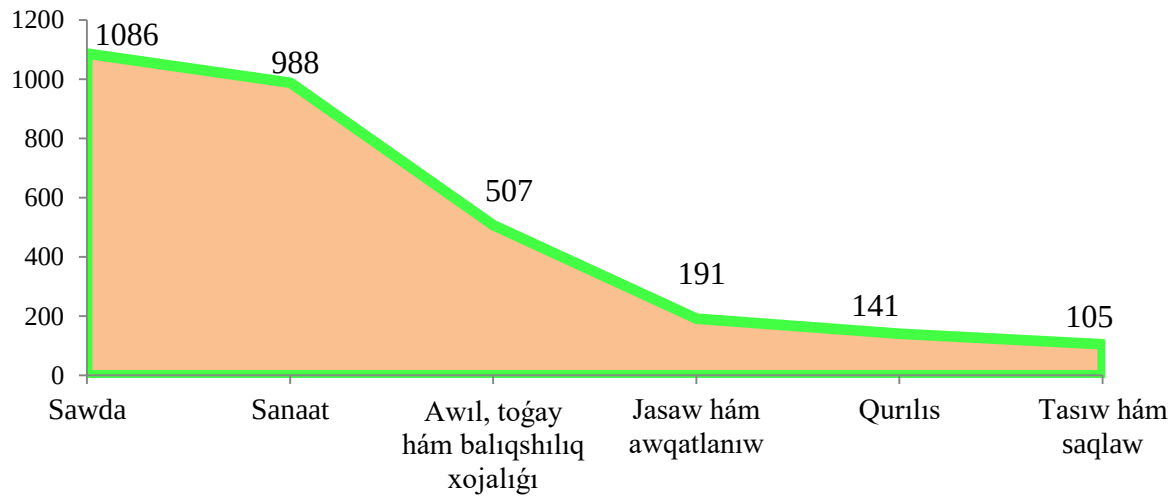

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında jalpı aymaqlıq ónimniń 53,9 % ti (2022-jıldıń yanvar-iyun aylarına salıstırǵanda 49,7 %) kishi biznes subyektleri tárepinen islep shıǵarıldı.

- sanaat ónimleri islep shıǵarıw kólemi 2057,1 mlrd. somdı (jámi sanaat islep shıǵarıwdıń 26,2 %) quradı; (sanaat tarawında háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 3341 di quradı).

- awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıqlarınıń islep shıǵarılǵan ónimler 4225,4 mlrd som (kórsetilgen xızmetler)di qurap, (awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıqları jalpı ónimininń 96,6 %) quradı; tarawda háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 2917 di quradı).

- 1566,7 mlrd. somlıq investiciyalar (ulıwma investiciyalar kóleminiń 33,3 %) 2022 jıldıń yanvar-iyun aylarına salıstırǵanda 103,6 % quradı;

- qurılıs jumısları 2650,9 mlrd. som bolıp (ulıwma qurılıs jumısları kóleminiń 93,5 %) (qurılıs tarawında háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 1802 ni quradı).

- avtomobil transportı júk aylanısınıń 2,0 % (respublika jámi avtomobil' transportı júk aylanısınıń 90,8 %), jolawshı aylanısınıń bolsa 3,6 % (ulıwma jolawshı aylanısınıń 96,5 %) kóbeyiwi támiyinlendi; tarawda háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 893 ti quradı).

- usaqlap satıw tovar aylanısı 4204,3 mlrd. som ulıwma kóleminiń 95,7 %, xızmetler ulıwma kólemi 2940,1 mlrd. som tiyisli túrde 50,7 % háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 5268 ti quradı).

-28,2 mln. AQSh dollar (ulıwma eksport kóleminiń 21,1 %) 51,4 mln. AQSh dolları (ulıwma import kóleminiń 51,6 %) (esabat dáwirinde 101 kishi isbilermenlik subyektleri tárepinen eksport hámde 231 subyektler tárepinen import operaciyaları ámelge asırıldı).

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında kishi isbilermenlik subyektleriniń tiykarǵı ekonomikalıq kórsetkishleri

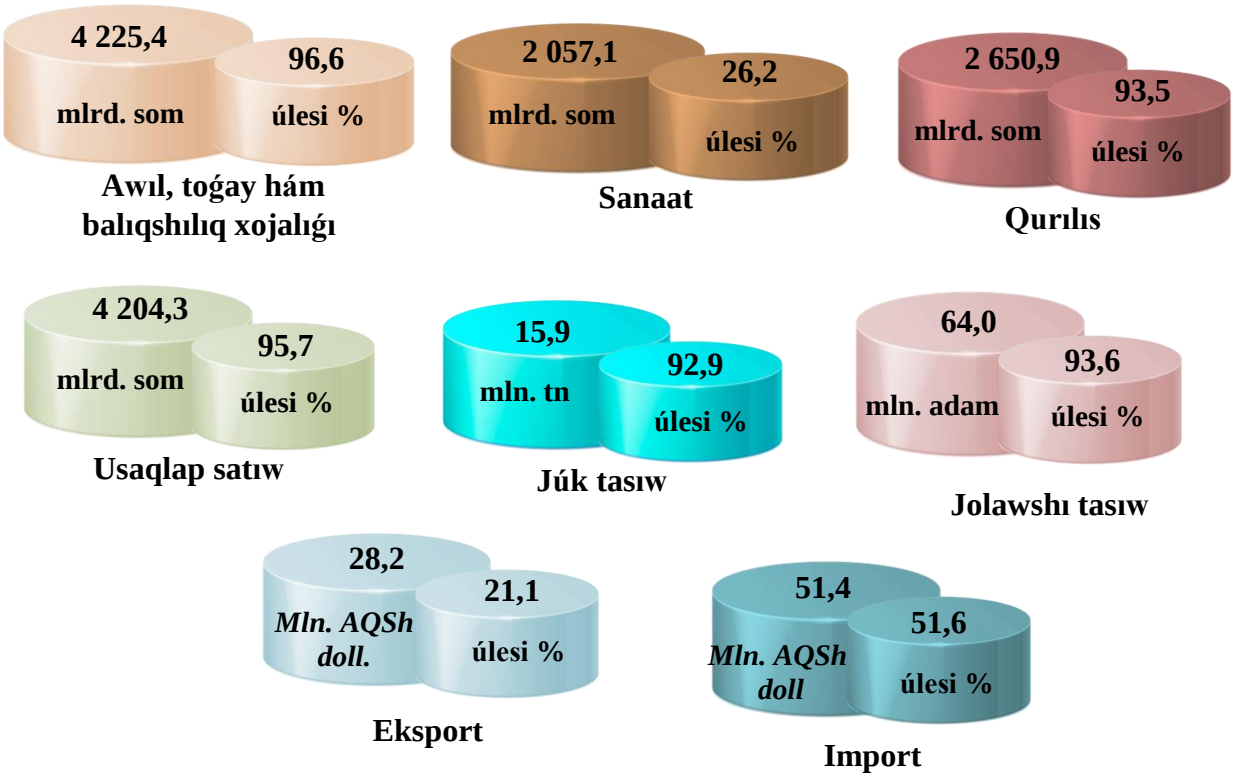

	Kishi isbilermenlik subyektleri ónimi (jumıslar, xızmetler) kólemi, mlrd.som	*Kishi isbilermenlik subyektleri ónimi (jumıslar, xızmetler) kóleminde jeke sektor úlesi, % esabında*
Awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalığı	4 225,4	96,6
Sanaat	2 057,1	26,2
Qurılıs	2 650,9	93,5
Usaqlap satıw	4 204,3	95,7
Júk tasıw, *mln tn.*	15,9	92,9
Jolawshı tasıw, *mln.adam*	64,0	93,6
Eksport, *mln. AQSh doll.*	28,2	21,1
Import, *mln. AQSh doll.*	51,4	51,6

Jalpı aymaqlıq ónim hám ekonomika tarawlarındağı (jumıslar, xızmetler) ulıwma kóleminde kishi isbilermenliktiń úlesi ózgeriwi
(ulıwma kólemge salıstırǵanda % esabında)

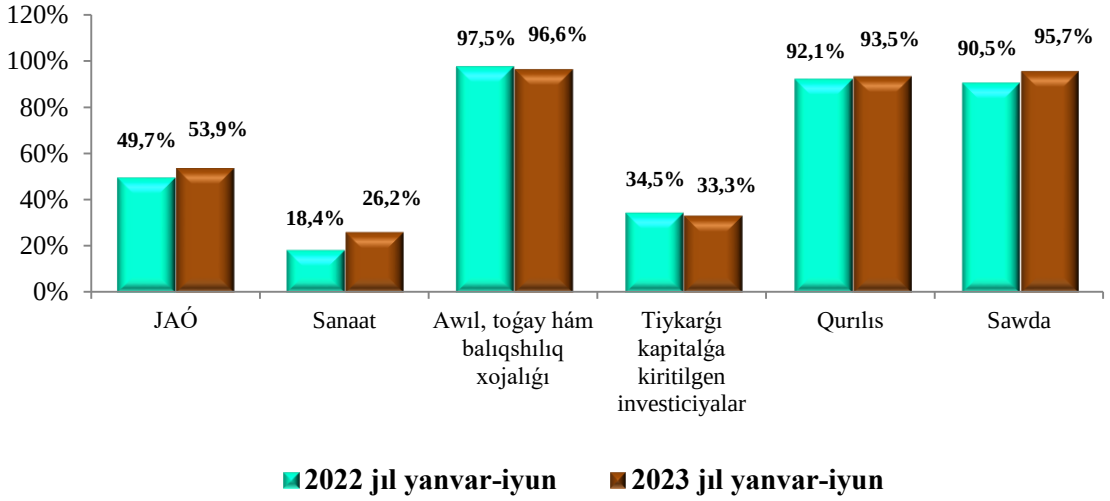

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında 27137 kishi kárxana hám mikrofirmalar (diyqan hám fermer xojalıqlarınan tısqarı) mámleket diziminen ótkerilgen bolıp, ótken -jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda (22584) 120,1 procentti quradı.

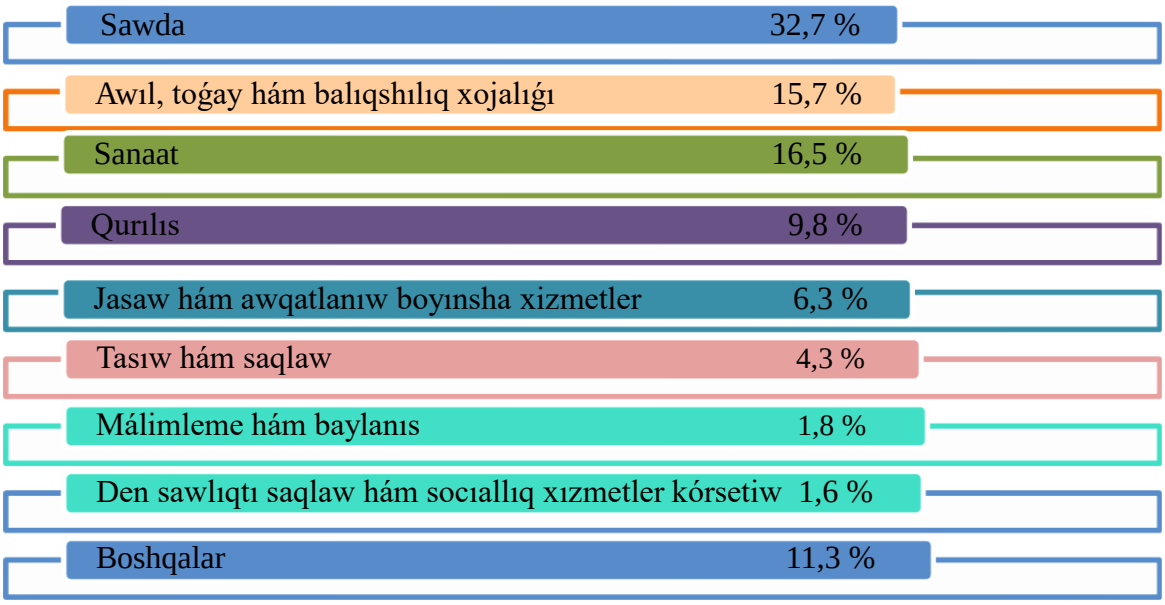

Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha eń kóp kishi kárxana hám mikrofirmalar sawda tarawında (barlıq dizimge alınǵanlardıń 32,7 %), awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalığı (15,7 %), sanaat (16,5 %), qurılıs (9,8 %), jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetler (6,3 %), tasıw hám saqlaw (4,3 %), málimleme hám baylanısta (1,8 %) hámde den sawlıqtı saqlaw hám socıallıq xızmetler kórsetiw (1,6 %) dizimnen ótkerilgen.

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında jańadan ashılǵan kishi kárxana hám mikrofirmalardıń ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha úlesi

(diyqan hám fermer xojalıqlarsız, jámine salıstırǵanda % esabında)

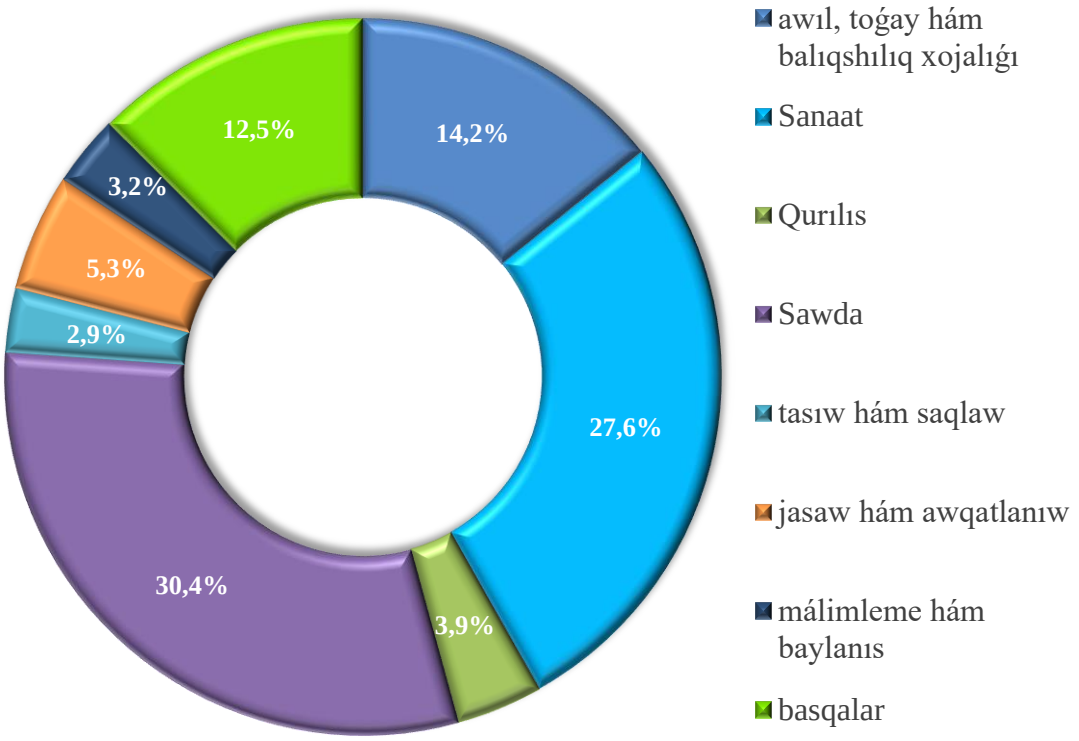

2018-2023 jıldıń yanvar-iyun aylarında kishi isbilermenlik subyektlerinde sanaat iskerligi

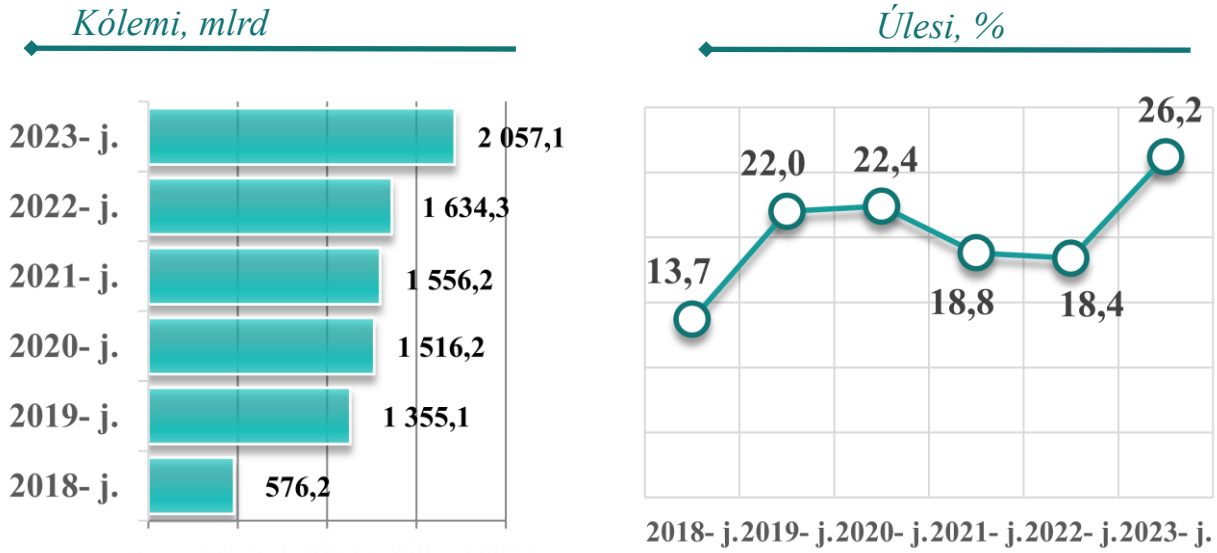

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte sanaat ónimlerin islep shıǵarıw kólemi

Qala hám rayonlar boyınsha eń kóbirek sanaat ónimleri islep shıǵarıw kólemi Nókis qalası (329,6 mlrd. som), Beruniy (309,9 mlrd. som), Xojeli (193,8 mlrd. som), Ellikqala (156,6 mlrd. som), Ámiwdárya (141,8 mlrd. som), Tórtkúl (129,9 mlrd. som), Shomanay (119,1 mlrd. som), rayonları úlesine tuwra keledi. Bozataw rayonında (15,3 mlrd. som) sanaat ónimlerin islep shıǵarıw kólemi pás bolıp qalmaqta.

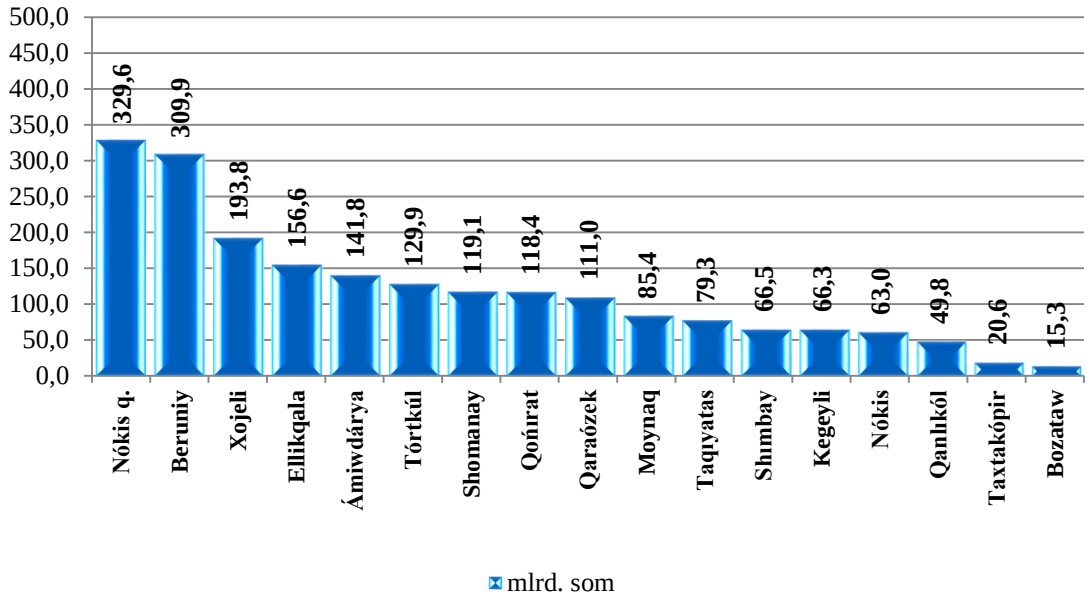

2018-2023 jıldıń yanvar-iyun aylarında kishi isbilermenlik subyektlerinde usaqlap satıw sawdadaǵı iskerligi

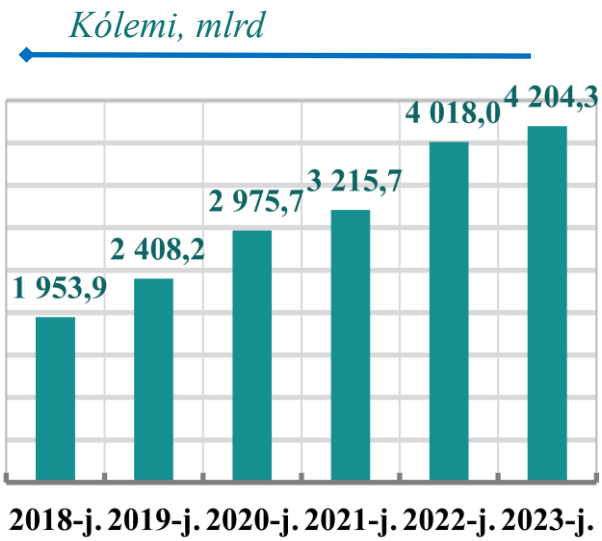

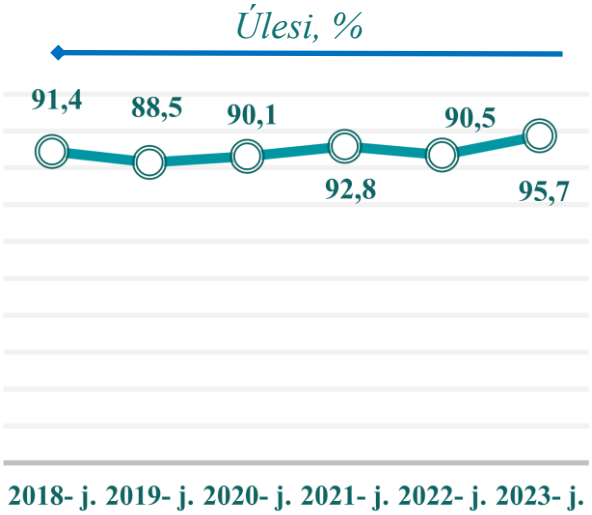

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte usaqlap satıw tovar aylanısı kólemi hám ósim pátleri

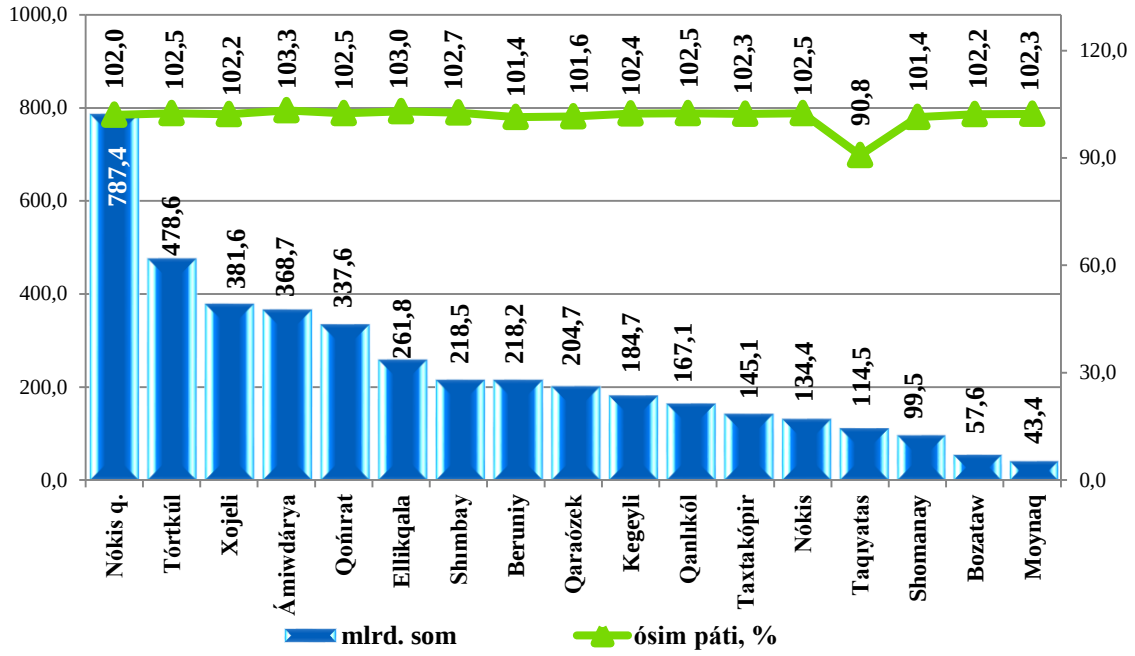

Kishi isbilermenlik (biznes) subyektleri tárepinen usaqlap satıw tovar aylanısı kóleminde Nókis qalası (787,4 mlrd. som), Tórtkúl (478,6 mlrd. som) hám Xojeli (381,6 mlrd. som) rayonları aldıńǵı orınlarda kelmekte.

2018-2023 jıldıń yanvar-iyun aylarında kishi isbilermenlik subyektlerinde xizmet kórsetiwdegi iskerligi

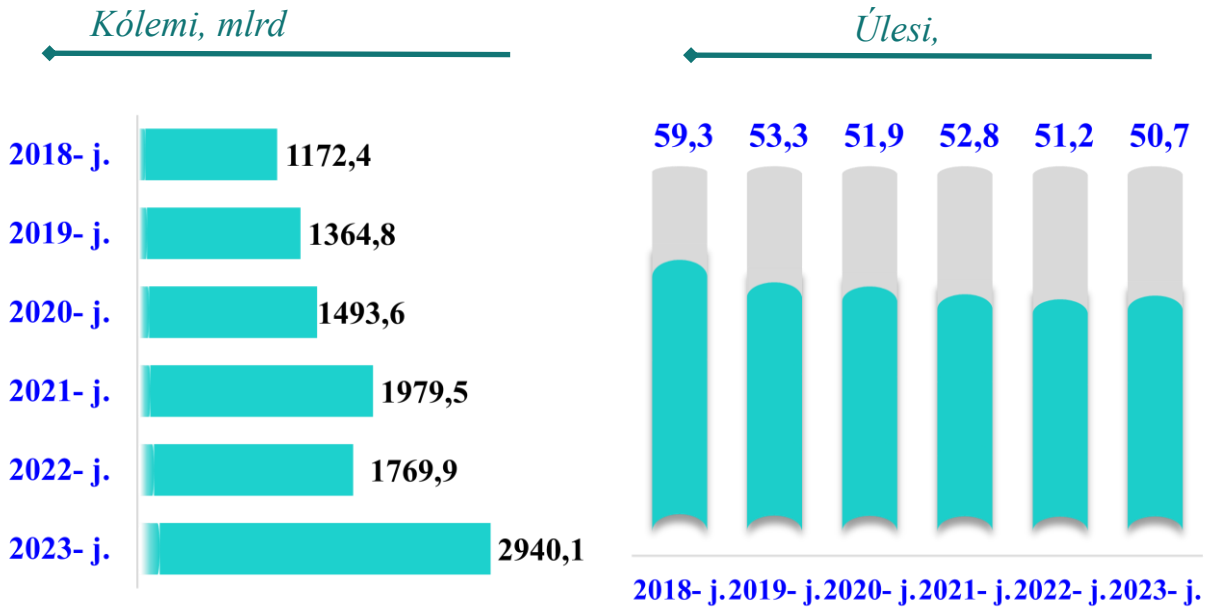

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte xızmet kórsetiw kólemi hám ósim pátleri

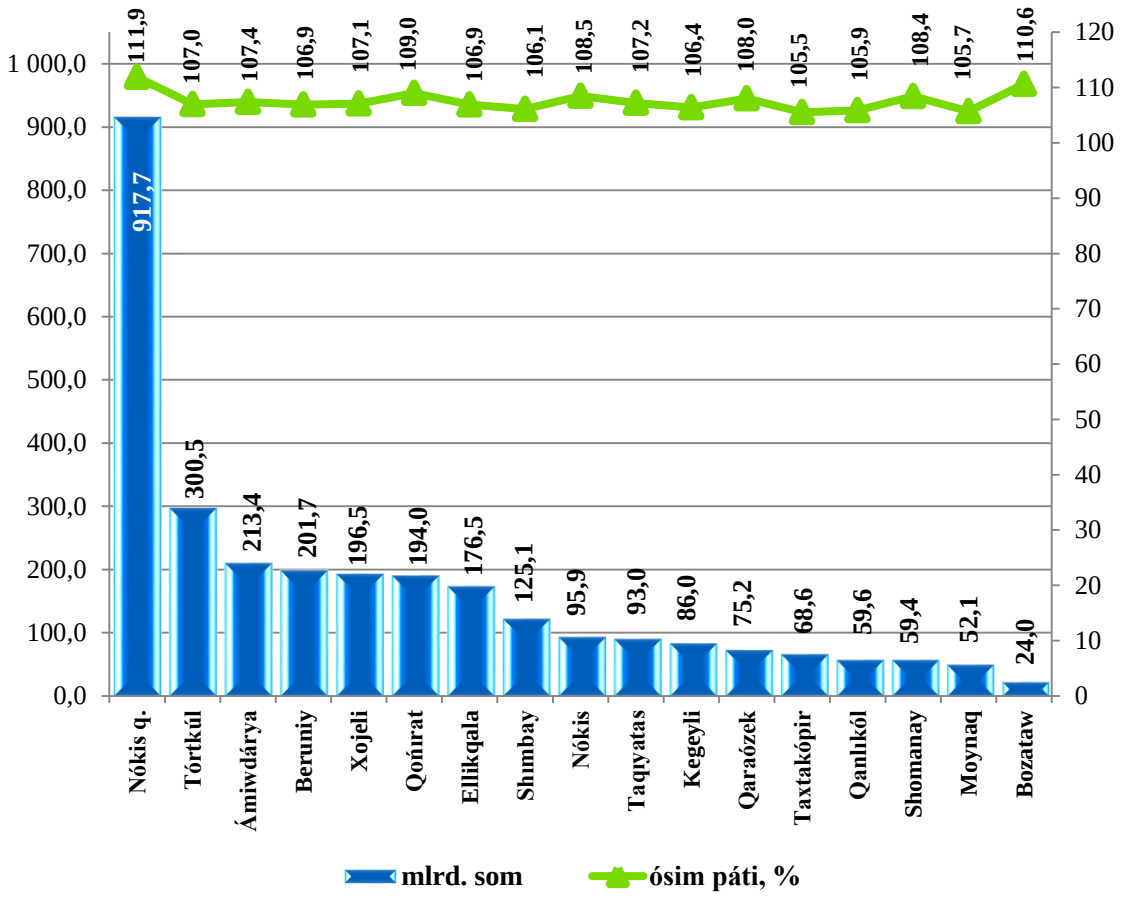

2023-jıldıń yanvar-iyun aylarında Respublika jalpı aymaqlıq ónimi kóleminde kishi isbilermenlik (biznes) subyektleriniń úlesi 53,9 % ti qurap, 2022-jıldıń usı dáwirine (49,7 %) salıstırǵanda procenti quradi.

Sanaat islep shıǵarıw tarawınıń eń joqarı úlesi Bozataw hám Shomanay (jámi islep shıǵarıw kólemine salıstırǵanda úlesi 100,0%), Beruniy (89,4 %), Xojeli (88,6 %), hám Moynaq (82,5 %) rayonlarına, eń tómen úlesi bolsa Taqıyatas (7,6 %) na tuwrı keledi.

Xızmetler tarawında aymaqlar boyınsha jámi xızmet kórsetiw kóleminde kishi isbilermenliktiń joqarı úlesleri Taxtakópir (jámi xızmetler kólemine salıstırǵanda úlesi (81,7 %), Kegeyli (77,9 %), Qaraózek (77,7 %), Nókis rayon (77,6 %), Xojeli (77,2 %), Bozataw (76,4 %), Moynaq (76,3 %), Shımbay (72,9 %), Qanlıkól (72,4 %), Shomanay (71,6 %) rayonlarına tuwrı keldi.